

Priporočila raziskovalcem Biotehniške fakultete glede objavljanja v založbah s komercialnim odprtim dostopom

Sprejeto na 13. redni seji Komisije za raziskovalno in razvojno delo BF dne **27.1.2022** in potrjeno na seji Kolegija dekanje Biotehniške fakultete dne **21.2.2022**

V zadnji letih vse več objavljamo v revijah iz založb s profitnim modelom objavljanja v odprtem dostopu, v katerem avtorji nosijo vse stroške. Nekaj takšnih založb ima že dokaj dolgo tradicijo in v splošnem ne veljajo za sporne (npr. PLoS in BMC). **Druga skupina** so založbe, ki jih nekateri obravnavajo kot mejne in vprašljive, drugi pa v njih vidijo alternativo dragim in včasih pretirano zaprtim revijam tradicionalnih akademskih založnikov. Takšne so npr. založbe MDPI, Frontiers in Hindawi. Tretja skupina zajema tako imenovane plenilske (predatory) ali zavajajoče (deceptive) založbe, ki jih je navadno mogoče prepoznati po nekaj osnovnih značilnosti (npr.

https://onesearch.library.utoronto.ca/sites/default/files/copyright/deceptivejournals_checklist_082018.pdf, <https://journals.plos.org/ploscompbiol/article?id=10.1371/journal.pcbi.1009377>).

Ta priporočila se nanašajo na **drugo skupino založb**. Objavljanje v njih je praviloma hitrejše in cenejše kot v enako rangiranih revijah tradicionalnih založb, zato postajajo izjemno priljubljene. O prednostih in pasteh tega modela objavljanja poteka živahna debata v mednarodni akademski skupnosti, mnenja pa so deljena. Na Komisiji za raziskovalno in razvojno delo BF smo v številnih pogovorih z raziskovalci zaznali potrebo, da naslovimo to problematiko. V sodelovanju in v dogovoru z njimi smo oblikovali naslednja priporočila.

1. Pred odločitvijo za objavo v reviji iz založb, kot so MDPI, Frontiers in Hindawi, se je smiselno pozanimati o ugledu, ki ga konkretna revija uživa v stroki. Višina IF ni nujno povsem zanesljiv kazalec kakovosti recenzij in uredniškega dela, kar je seveda veljalo že prej in je ob proliferaciji novih revij postalo še bolj očitno. Jasne ločnice med priporočenimi in odsvetovanimi revijami ni mogoče potegniti, končna izbira je prepuščena avtorjem.
2. Raziskovalne skupnosti nekaterih držav, na primer nordijskih, revijam iz druge skupine založb pripisujejo nizko relevantno. Precej verjetno je, da bodo mednarodni recenzenti bolj skeptični do takšnih objav, ko bodo ocenjevali naše projektne in druge prijave. Zato ob trenutni splošni percepciji akademskega medijskega prostora ni modro graditi osebne bibliografije v celotni na revijah tega tipa. Prav tako ne moremo prepričljivo prikazati znanstvene odličnosti fakultete, če bo večina naših objav v revijah teh založb.
3. Raziskovalce spodbujamo, da svoje najbolj kakovostne in atraktivne rezultate objavijo v uveljavljenih revijah tradicionalnih založb ali pri revijah uglednih

mednarodnih stanovskih organizacij in društev. Praviloma so te revije razvrščene v prvo četrtino revij na področju po IF. To je trenutno najboljša garancija za prepoznavnost in pozitivno resonanco naših znanstvenih objav. Univerza v Ljubljani in fakultete izdatno podpirajo prostodostopne objave pri založbah kot so Wiley, Springer Nature, Elsevier, OUP in podobne. Pred odločitvijo za objavo se je lahko avtorji pozanimajo v knjižnicah, koliko popustov in v kakšni obliki je na voljo.

4. Ob trenutnem sistemu ocenjevanja znanstvene produkcije in obstoječih kriterijih za izvolitve v nazive ne bi bilo smiselno se popolnoma odpovedati objavljanju pri založbah iz druge skupine. Vseeno je pri načrtovanju objav priporočljivo stremeti k uravnoteženemu izboru revij, ki vključuje tudi revije tradicionalno uveljavljenih založb in stanovskih združenj.

Priporočila raziskovalcem Biotehniške fakultete za objavljanje monografij pri sumljivih založbah s seznama BIBLIO-C

Sprejeto na 17. redni seji Komisije za raziskovalno in razvojno delo BF dne **26.5.2022**

Na seznamu BIBLIO-C (<https://home.izum.si/COBISS/bibliografije/Kateg-medn-zalozbe.html>) mednarodnih založb, ki se upoštevajo pri kategorizaciji znanstvenih publikacij, so tudi založbe, ki objavljajo monografije brez rigorozne recenzije in presoje kvalitete. Objave pri teh založbah prinesejo enako število točk A-dve-črtici kot dela priznanih vrhunskih založb. Specializirani informacijski centri so med takim založbami zaenkrat prepoznali založbe

- Bentham Science Publishers (Bentham eBooks),
- Intech (InTechOpen),
- Dr. Kovač,
- Nova Science (Nova Publishers),
- WSEAS Press.

Raziskovalcem svetujemo, da svoja znanstvena monografska dela objavljajo pri mednarodno preverjenih in uveljavljenih založbah, ker je verjetno, da bodo nekatere založbe umaknjene s seznama agencije.